Inspreken PS **Linda Valent namens de Dorpsraad WAZ**

Momenteel is de Onderzoeksraad voor Veiligheid de volgende vraag aan het onderzoeken: *Hoe heeft het zo mis kunnen gaan met de vergunning van Tata in de IJmond?* Ik neem u mee in mijn beantwoording namens de DR. Het verklaart namelijk veel van de ontstane problemen die nu in opdracht van de tweede kamer recht gezet moeten gaan worden door de Provincie.

De reden dat ik ongeveer 13 jaar geleden in de DR WAZ kwam was doordat een dorpsraadlid mij de CONCEPT revisievergunning liet lezen. Ik was geshockeerd; cadmium, arsenicum, lood en vele andere stoffen waren zo hoog vergund dat het meer was dan voor heel Nederland. Hoe kan het dat er zulke ruime vergunningen worden afgegeven. Dat kan toch nooit goed gaan als zoveel schadelijke stoffen zo hoog zitten?
Dit was de tijd van het Waterlandakkoord dat werd gesloten door de toenmalige gedeputeerden Albert Moens van milieu, Ton Hooijmaijers van economische zaken en met Harry Borghouts als Commissaris van de Koningin. Type hun naam maar in op internet dan kun je lezen dat wijlen Moens geld aan nam van het bedrijfsleven. Hooijmaijers idem dito en heeft 3 jaar in de bak gezeten. Borghouts was de man die ons als dorpsraadsleden maar lastig vond omdat we bezwaar maakten tegen de vergunning. Op intimiderende toon zei hij tegen ons dat we dan maar moesten verhuizen.

De IJmond-gemeenten werden door de Provincie meegenomen in dit akkoord en de afspraak was dat er **GEEN** gebruikelijke Milieu Effect Rapportage op de vergunning zou worden toegepast. Hierbij werden ook de geluidsnormen voor honderden huizen opgerekt. Er werd conform de deal, dus niet tegen de vergunning in gegaan. Als tegenprestatie mochten de IJmondgemeenten hun gewenste huizen bouwen. Die huizen wilde Tata eigenlijk niet want dat betekende meer gehinderden. Gemeenten, provincie en bedrijf kregen allemaal hun zin. Iedereen blij.

Voor de bühne werden wat marginale verbeteringen voor het milieu ingevoerd zoals het terugbrengen van het productieplafond van 9 miljoen naar 8 miljoen ton staal. Belangrijke kanttekening was dat het bedrijf toen, en nu nog, op 7 miljoen ton staal zat. Kortom er was geen feitelijke verbetering, integendeel, verslechtering met deze veel te ruim vergunde uitstoot. De gezondheid van de omwonenden was van geen enkel belang. De enige verbetering (door de doekfilters) kwam doordat we als DR samen met VROM bij de RVS succesvol tegenover de Provincie en Tata stonden.

Wonen in de IJmond is ongezond. Ook de recente RIVM-rapporten zijn duidelijk. Onlangs met het rapport over de ongezonde hoeveelheden PAKs en lood waarin de kinderen in WAZ spelen. Hoe ironisch is het dat juist lood absurd ruim vergund was en is met 28.000 kg. Tata en politici die niet goed in het dossier zitten, roepen tevreden dat Tata ruim binnen de vergunning blijft en dat er niks aan de hand is. Het trieste feit is dat inwoners van de IJmond meer kans hebben om ziek te worden dan elders, zelfs in vergelijking met andere industriegebebieden.

Dan zou je zeggen: daar doet de overheid iets aan. Maar helaas. De overheid faciliteert Tata. Nog steeds.

Tata lukt het zelfs niet om binnen die veel te ruime vergunningen te opereren (zie ook de dwangsommen). En vaak is er een vermoeden van overschrijding maar we weten het niet want er mag niet onafhankelijk gemeten worden. De slager keurt zijn eigen vlees. Bij de cokes2fabriek verzoeken we al jaren om de PAKsen en andere ZZS die daaruit komen te meten. Bij de bron maar ook in de helft van ons dorp die er het dichtstbij ligt. Deze fabriek zorgt voor 90% van de bij de OD gemelde klachten. We wachten nog steeds op actie van de OD om daar onafhankelijk te meten.

Hoe gaat u het probleem oplossen?
Er wordt altijd gesteld dat de Provincie niks kan doen aan de vergunning. Dat is onjuist. Dankzij de ILenT (en eigen advocaten) weten we dat het mogelijk is om de vergunning aan te scherpen. Er geldt een minimalisatieverplichting ZZS en daar moet ook Tata Steel zich aan houden. **Wij pleiten voor een structurele nauwe betrokkenheid van ILenT bij de OD.** Het kan niet zo zijn dat dit alleen zo is wanneer de OD NZKG dit wil. Inhoudelijke ondersteuning blijkt hard nodig in het gecompliceerde dossier Tata.

U weet waar onze kinderen aan bloot gesteld worden, elke dag weer. Het kan niet zo zijn dat dit nog jaren doorgaat in afwachting van het groene staal plan. Dat plan is stukken beter dan het CCS-plan. Het is wel jammer dat niet het DR-plan wordt meegenomen, zie ook Trouw van vandaag. Voor alle plannen geldt dat de gezondheid aanzienlijk moet verbeteren. Hoe schrijnend is het dat we dan nog tot 2030 op sluiting van de kooks2 moeten wachten. Dat moet en kan veel sneller! Antoinette zal hier mede namens ons op ingaan.

Tot slot een gedachtenexperiment. Stel dat wel strenge normen waren gesteld in 2007, waar hadden we dan nu gestaan? Strenge normen hadden het bedrijf aangespoord om te renoveren en te innoveren. Wie weet was Tata nu wel een stuk schoner en aantrekkelijker geweest voor SSAB om over te nemen. Kortom streng optreden, handhaven en toezicht houden is nodig en beter voor iedereen, inclusief het bedrijf.

Wij verwachten van de provincie dat de fouten, die in het verleden zijn gemaakt, recht gezet worden. Wij verwachten net als de tweede kamer dat de provincie overgaat tot handelen. Concreet en met harde deadlines.